718/05

Den 3. marts 2005 blev i sag nr. 63.857:

xxxxxxx xxxxxxxxxx
xxxxxxxxx xxxxxxxx xx
xxxxxxxxx
xxxxxxxxxxx xx xx
xxxx xxxxx x

mod

Codan Forsikring A/S
Gl. Kongevej 60
1790 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der er født i 1946 og har livsforsikring i Codan Forsikring A/S, klager ved sin advokat over, at selskabet alene anser klagerens erhvervsevne for nedsat med 50 %.

Forsikringen giver ret til udbetaling, hvis forsikrede som følge af sygdom eller ulykkestilfælde mister erhvervsevnen i dækningsberettigende grad. Forsikringen giver ret til halv ydelse, hvis forsikredes erhvervsevne er nedsat til mellem 1/2 og 1/3, og til hel ydelse, hvis forsikredes erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller mindre.

Klagerens advokat gør gældende, at klageren opfylder betingelserne for at modtage udbetaling af fulde ydelser fra september 2003, subsidiært fra den 19/12 2003.

Det fremgår af sagen, at klageren lider af slidgigtforandringer i nakken og lænderyggen. Hun har siden begyndelsen af 1990'erne oparbejdet og drevet en velfungerende bodega. I perioden fra 5/11 1999 til den 23/12 1999 har hun modtaget fulde ydelser. Selskabet betingede sig efterfølgende, at der alene kunne ske udbetaling, såfremt klageren

blev tilkendt offentlig pension, og på baggrund heraf har hun rettet henvendelse til selskabet den 29/9 2003, idet hun med virkning fra den 1/1 2004 blev tilkendt pension.

Selskabet fremkommer med en stillingtagen i skrivelse af 10/2 2004, hvoraf fremgår, at man kun ønsker at udbetale 50 % af erstatningen, idet selskabet finder, at den generelle erhvervsevne er nedsat med 50 %, men ikke med 2/3.

Klagerens advokat har ved skrivelse af 24/3 2004 til nævnet redegjort for sin påstand således:

> ”Det gøres gældende, at K.H.’s erhvervsevne er nedsat med omkring 85 % i ethvert erhverv. Det gøres gældende, at K.H. er berettiget til fuld udbetaling af ydelser fra Codan fra ansøgningstidspunktet.
>
> Det gøres endvidere gældende, at kommunens vurdering indebærer en generel vurdering af min klients erhvervsevne/arbejdsevne.
>
> Det gøres gældende, at min klient har været igennem 2 arbejdsprøvninger, hvilke begge har dokumenteret, at min klients erhvervsevne er nedsat i ethvert erhverv med mindst 2/3.
>
> Det gøres gældende, at K.H. ikke har nogen mulighed for at udnytte nogen form for resterhvervsevne på arbejdsmarkedet, hvilket også fremgår af det forhold, at min klient hverken er tilkendt fleksjob eller skånejob eller andre tiltag til udnyttelse af erhvervsevnen.”

Selskabet har ved skrivelse af 2/6 2004 til nævnet anført:

> ”Den 11. september 2001 modtog vi en ny anmeldelse af tab af erhvervsevne fra forsikrede. Det fremgik af anmeldelsen, at forsikrede led af slidgigt, og at hun havde smerter i nakke, ryg og lænd. Videre fremgik det, at forsikrede havde været sygemeldt siden august 1999, men at hun var under revalidering og derved var ansat som servitrice.

3. 63.857

Vi indhentede oplysninger fra forsikredes egen læge og fra E. Kommunes sag om dagpenge. Det fremgik af disse oplysninger, at forsikrede fortsat var sygemeldt.

Vi meddelte herefter forsikrede ved brev af 29. oktober 2001, at vi ikke kunne bevilge ydelser, idet vi tidligere, i brev af 1. marts 2000, havde gjort adgangen til vurdering af bevilling af ydelser betinget af, at forsikrede var tilkendt offentlig helbredsbetinget førtidspension. Vi skal i denne forbindelse bemærke, at vi i februar 2003 udsendte årsbrev til forsikrede, hvoraf det af et tillæg hertil fremgik, at vi ved vurderingen af retten til udbetaling efter den 1. januar 2003 ikke længere ville benytte os af forsikringsbetingelsernes bestemmelse om, at vi kunne gøre retten til udbetaling af ydelser ved tab af erhvervsevne betinget af, at forsikrede blev tilkendt offentlig førtidspension.

Den 15. oktober 2003 modtog vi en ny anmeldelse af tab af erhvervsevne. Det fremgik af anmeldelsen, at forsikrede led af smerter i maven, opkastninger, madlede og diarre. Det fremgik videre, at forsikrede havde været sygemeldt siden den 12. december 2002.

Vi indhentede oplysninger fra forsikredes egen læge, fra E. Kommunes sag om dagpenge og fra Centralsygehuset E.V. Det fremgik af disse oplysninger, at forsikrede havde været sygemeldt siden den 12. december 2002 på grund af en leverlidelse. Det fremgik videre, at forsikrede havde fået foretaget en koloskopi/ og gastroskopiundersøgelse. Undersøgelserne viste, at forsikrede havde en 'fredelig' polyp i duodenum. Herudover fandt man tilstedeværelse af heliobacter bakterien, hvilket man behandlede forsikrede for med en kur.

Vi meddelte herefter forsikrede ved brev af 15. december 2003, at vi ikke kunne bevilge ydelser eller præmiefritagelse, idet hendes helbredstilstand ikke kunne anses for at være så invaliderende, at hendes erhvervsevne kunne anses for nedsat med mindst halvdelen.

I brev af 22. december 2003 rettede forsikredes advokat henvendelse til selskabet og oplyste, at hans klient var tilkendt førtidspension med virkning fra den 1. januar 2004, hvorfor han ønskede en revurdering af forsikredes erhvervsevnetab.

Vi indhentede oplysninger fra E. Kommunes sag om pension.

Vi meddelte herefter forsikrede ved brev af 10. februar 2004, at vi kunne bevilge halve forsikringsydelser og fritagelse for betaling af halvdelen af præmien. Forsikrede klagede herover og vi fastholdt afgørelsen ved brev af 12. marts 2004.

Efter en fornyet gennemgang skal vi fastholde den trufne afgørelse.

…

Forsikrede lider af udbredte slidgigtsforandringer i nakken og lænderyggen. Der er nærmere tale om en moderat diskusdegeneration i halshvirvelsøjlen samt en udtalt diskusdegenration i lænden.

Til belysning af forsikredes helbredsmæssige tilstand foreligger der bl.a. speciallægeerklæring fra speciallæge i reumatologi, J.V.K. samt speciallægeerklæring fra speciallæge i reumatologi, G.G.R.

Det fremgår af speciallægeerklæringen af 8. december 2000 udarbejdet af J.V.K.:

…

Objektiv undersøgelse:

…

Columna cervicalis: Indskrænket bevægelighed i alle retninger, med knapt halvdelen af den normale og smerter i nakke ved bevægelse i alle retninger. Smerter i nakken ved forarmenkompressionstest, mest på venstre side, mens der ikke er radikulær udstråling til armene. Der er kun yderst moderate myoser i skulder-/nakkeågs muskulatur.

…

Columna thoracocolumbalis: Let afladet lændelordose, i øvrigt normale krumninger, ingen skoliose ...

…

Resumé og konklusion:

…

De udtalte degenerative forandringer i nakke og lænd betyder, at hun ikke kan beskæftiges i et arbejde der belaster nakke og dermed heller ikke et arbejde der bela-

ster armene, idet dette påvirker columna cervicalis og på grund af de svære degenerative forandringer i lænden kan hun heller ikke beskæftiges i et rygbelastende arbejde.

Af speciallægeerklæringen af 13. marts 2001 udarbejdet af G.G..R. fremgår det:

…

Objektivt

…

Columna cervicalis: Moderat indskrænket bevægelighed i alle retninger med smerter i yderstillingerne. Hage- manubriumafstand 3 cm. Ekstension 40 grader. Rotation til begge sider 60 grader med smerter i yderstillingerne. Forarmenkompressionstest til begge sider giver smerter i nakken, men ingen udstrålende smerter.

Columna thoracalis og Lumbalis: Affladet, kraftigt fikseret lænd. Kraftig smertereaktion ved palpation af 3 nederste lumbale segmenter, specielt L. V, hvor der er kraftig ømhed og smertereaktion. Nogen ømhed over begge sacroiliacaled. Der er smerter ved såvel fleksion som navnlig ekstension. Indskrænket bevægelighed lumbalt. Scobers test 10/12. Indskrænket sidebevægelighed. Let ømhed i lænde- og glutealmuskulaturen.

…

Konklusion

…

Klienten er ikke i stand til at klare nogen form for rygbelastende arbejde eller et arbejde, der belaster nakke og arme...

…

Efter mit skøn er der en varig nedsættelse af erhvervsevnen i ethvert erhverv til i hvert fald under halvdelen...

Det bemærkes, at der ikke er påvist tegn til nerverodstryk, hverken til arme eller ben.

Herudover foreligger der statusbedømmelse af 2.december 2002 udarbejdet af speciallæge i smertebehandling, H.V.E. Af denne fremgår det:

…

Behandlingen kan kun ske som symptom behandling i. f. a. afvikling af virksomhed samt smertestillende medicin.
Patientens erhvervsevne må være vurderet til under det halve...
Senest er der afgivet statusattest af forsikredes egen læge, K.D. den 15. januar 2003. Heraf fremgår det:

Pt. blev undersøgt af speciallæge i fysiologi og reumatologi G.G.R. den 7/2-01 ...
… i overensstemmelse med speciallægens vurdering for 2 år siden, mener jeg heller ikke at hun er i stand til at klare et arbejde der belaster ryggen eller nakken, ej heller i fremtiden ...

Vores lægekonsulent har vurderet sagen, og han finder ud fra sagens oplysninger, at forsikredes helbredstilstand bevirker, at hendes erhvervsevne er nedsat med halvdelen, men dog ikke med to tredjedele, idet forsikrede bør kunne varetage et ikke ryg- og nakkebelastende arbejde på nedsat tid. Denne vurdering bekræftes af erklæringen fra speciallæge J.V.K., samt statusattesten fra forsikredes egen læge, der begge beskriver, at forsikrede ikke kan klare et ryg- og nakkebelastende arbejde. Herudover har speciallæge: G.G.R. og H.V.E. udtalt, at forsikredes erhvervsevne må anses for nedsat til under det halve.

Advokat F.S.H. har i sin klage gjort gældende, at forsikredes erhvervsevne er nedsat med 85 % indenfor ethvert erhverv.

Heroverfor skal selskabet bemærke, at det ud fra de lægelige oplysninger, der er lagt til grund i sagen, synes at fremgå, at der er tale om en nedsættelse af erhvervsevnen alene indenfor et ryg/nakke og fysisk belastende arbejde.

Advokat F.S.H. har videre gjort gældende, at kommunen har foretaget en generel vurdering af forsikredes erhvervsevne/arbejdsevne.

Hertil kan selskabet oplyse, at forsikrede har fået tilkendt pension efter de nye regler i Lov om social pension. Dette betyder, at grundlaget for tilkendelse er en vurdering af forsikredes arbejdsevne, hvor andre forhold end de rent helbredsmæssige også ind-

går. Kommunes tilkendelse af pension er således ikke ensbetydende med, at der er foretaget en vurdering af forsikredes generelle erhvervsevne.

Vi skal i denne forbindelse særligt bemærke, at forsikrede allerede i april 2000 ansøgte om pension, men fik afslag. Det fremgår af kommunens notat af 11. april 2000, at forsikrede havde oplyst, at hendes begrundelse for at søge om pension dengang var, at hvis kommunen sagde god for, at hun helbredsmæssigt var så syg, at hun kunne få pension, ville hun kunne få udbetalt forsikring.

For så vidt angår Advokat F.S.H. påstand om, at forsikredes to arbejdsprøvningsforløb har dokumenteret, at forsikredes erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3 skal selskabet gøre gældende, at forsikredes arbejdsprøvninger ikke giver nogen dokumentation for, hvad forsikrede generelt vil være i stand til, idet forsikrede under sit første arbejdsprøvningsforløb havde været fraværende i et sådant omfang, at forløbet ikke udgjorde nogen reel mulighed for at vurdere forsikredes erhvervsevne, jf. hertil evalueringsnotat af 5. oktober fra Revacenter E. For så vidt angår forsikredes seneste arbejdsprøvningsforløb er selskabet ligeledes af den opfattelse, at forløbet ikke giver et reelt billede af, hvad forsikrede generelt vil være i stand til. Denne opfattelse støtter selskabet på det forhold, at man under forløbet har udsat forsikrede for nogle arbejdsopgaver, der ikke synes at tage tilstrækkeligt hensyn til hendes ryg og nakke. Det fremgår bl.a. af evalueringsrapport af 10. november 2003:

…

Praktikdelen

Der blev iværksat praktik ved Grafisk Trykcenter ...

Arbejdsopgaverne for en ufaglært i bogbinderiet er at:

- *passe forskellige maskiner, som efterbehandler tryksager (hæfter, falser og liner). Arbejdet som sådan er ikke fysisk hårdt og tungt, men kræver et vist tempo.*
- *manuelt: Lave foldere (skal klistres sammen), sørge for forsendelser (putte ting i kuverter), stemple og klippe ud til kalendere, samt arkivering.*

…

Med hensyn til arbejdsfunktionen ved maskiner har K.H. været afprøvet ved limbindermaskinen, hvor hun skulle tage hæfter ud af maskinen og efterfølgende 'trykke limen på tryksagerne til' med fingrene, hvilket ifølge K.H. har krævet at hun skulle bru-

ge kræfter. Hun oplever at hun har haft svært ved at holde til arbejdet ved maskinen selv i kort tid - det har givet mange smerter i nakke, skuldre og ryg.

Det bemærkes, at det er oplyst, at forsikrede efterfølgende blev fritaget for at varetage arbejdsfunktionen ved maskinerne. Men dette ændrer dog ikke på det forhold, at forsikrede under forløbet blev sat til at foretage nogle arbejdsopgaver, som ikke tog tilstrækkeligt hensyn til hendes lidelse, hvorfor hun oplevede at få smerter. Vi mener derfor, at arbejdsprøvningen ikke udgør nogen dokumentation for størrelsen af forsikredes resterhvervsevne i et ikke ryg- og armbelastende arbejde.

Det skal ligeledes bemærkes, at det er oplyst, at forsikrede godt kan klare arbejde, der ikke indbefatter fysisk belastning. Det fremgår således af evalueringsrapporten af 10. november 2003:

…

K.H. har kunnet klare at lave foldere, putte ting i kuverter, stemple og klippe. Har kunnet lave tingene i sit eget tempo, men har forsøgt at holde tempoet oppe fordi hun har været vant til at 'der skulle ske noget' når man er på arbejde.

Dette støtter således vores opfattelse af, at forsikrede med relevante skånehensyn bør kunne varetage visse arbejdsfunktioner.

Advokat F.S.H. har ligeledes gjort gældende, at det forhold, at forsikrede hverken er tilkendt fleksjob, skånejob eller andre tiltag til udnyttelse af erhvervsevnen betyder, at forsikrede ikke besidder nogen form for resterhvervsevne.

Selskabet skal heroverfor anføre, at når kommunen har vurderet, at der ikke foreligger grundlag for tilkendelse af fleksjob, skånejob eller andre tiltag til udnyttelsen af erhvervsevnen er denne vurdering foretaget på baggrund af en række forhold ud over de rent helbredsmæssige. Vores vurdering af forsikredes erhvervsevnetab er alene sket på baggrund forsikredes helbredsmæssige tilstand, som ud fra de foreliggende lægelige oplysninger, ikke kan anses for at være så invaliderende, at hendes erhvervsevne er nedsat med to tredjedele, men dog med halvdelen.

Vi skal derfor fastholde vores trufne afgørelse."

Af forsikringsbetingelserne[27] fremgår bl.a.:

"**§ 7 Dækning ved tab af erhvervsevne**

…

Forsikringen giver ret til erstatning, hvis den forsikredes generelle erhvervsevne i forsikringstiden nedsættes på grund af helbredsforringelse (sygdom eller ulykkestilfælde), uden at det skyldes forsæt.

Tab af erhvervsevne foreligger, når den forsikrede ikke længere er i stand til - bedømt under hensyntagen til den forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed – at tjene, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

…

Erstatning for tab af erhvervsevne som følge af helbredsforringelse udbetales, såfremt erhvervsevnen nedsættes med halvdelen eller mere af den fulde erhvervsevne efter følgende regler:

- nedsættes erhvervsevnen med mellem halvdelen og totrediedele af den fulde erhvervsevne, udbetales halvdelen af forsikringsydelsen. Samtidig nedsættes præmien til halvdelen af præmien for dækningskode 2 – tab af erhvervsevne.

- nedsættes erhvervsevnen med totrediedele eller mere af den fulde erhvervsevne, udbetales den fulde forsikringsydelse, og der ydes fuld fritagelse for betaling af præmien for dækningskode 02 – tab af erhvervsevne."

Nævnet udtaler:

De ældre lægelige oplysninger, der er forelagt nævnet om klagerens helbredsforhold giver ikke nævnet grundlag for at antage, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat til en tredjedel eller mindre.

Herefter, og da selskabet har anerkendt, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med halvdelen, og har udbetalt forsikringsydelse i overensstemmelse hermed,

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand

Underskrevet i formandens fravær

Henning Jønsson
direktør